MOERENBURG
TILBURG

nieuwe betekenis voor industrieel en historisch monument
Waterschap de Dommel en gemeente Tilburg formuleren in 2006 de gezamenlijke ambitie om een nieuwe betekenis te zoeken voor de voormalige rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) Tilburg-Oost. Door het verdwijnen van de feitelijke rioolzuivering en een meer extensieve betekenis in het waterkwaliteitsbeheer van berging en zuivering middels een helofytenfilter, verliezen delen van de installatie hun functie. Een deel hiervan is het relict van de eerste Rijksproefinstallatie daterend uit het begin van de 19e eeuw en heeft een Rijksmonumentale status. Hiernaast zijn bij de aanleg van het helofytenfilter de funderingen van Huize Moerenburg blootgelegd, zoals dat hier tussen de 14e en 18e eeuw gestaan heeft.
Moerenburg is met haar industriële bouwwerken en cultuurhistorische patronen en elementen op te vatten als een 'objet trouvé' dat met een kunstzinnige, culturele en recreatieve invulling een (her)nieuw(d)e betekenis kan krijgen. De unieke ligging van het gebied tussen stad en buitengebied met de waterzuiveringsinstallatie aan de stadszijde en Huize Moerenburg aan de zijde van het buitengebied en het Nationale Landschap het Groene Woud, vormt hierbij een belangrijk aangrijpingspunt. MTD landschapsarchitecten kreeg in dit licht in 2007 opdracht tot het opstellen van een inrichtingsplan voor het gebied.

theatrale scene Moerenburg

luchtfoto plangebied

MTD Landschapsarchitecten | Zuid-Willemsvaart 142 | postbus 5225 | 5201 GE 's-Hertogenbosch | T +31 (0)73 6125033 | F +31 (0)73 6136665 | E mtd@mtdls.nl | www.mtdls.nl

het ontwerp

Eerste strategische inzet van het inrichtingsplan is het versterken van de aanwezige structuurelementen, gerelateerd aan het industriële verleden. Doordat deze voornamelijk onder maaiveldniveau liggen, is de ruimtelijke identiteit van het plangebied hiermee te beschrijven als grote 'groene' kamers. Slechts enkele kleine gebouwen tekenen zich boven het maaiveldniveau af en versterken de openheid van de 'groene' kamers.

Tweede strategische inzet van het inrichtingsplan is het verbinden van de verschillende tijdslagen van het complex. Waterzuiveringsinstallatie en Huize Moerenburg worden middels twee monumentale assen verbonden. Op de plek van de aangetroffen funderingen wordt een cortenstalen constructie geïntroduceerd, die refereert naar het barokke huis zoals dat is afgebeeld op een schilderij uit 1700. Het hellende voorplein, de wijkende gevels en hellende vloer verwijzen naar het vervreemdende, vertekende perspectief in het schilderij. Zij krijgen bovendien een nieuwe betekenis doordat staand boven aan de trappen een prachtig zicht ontstaat op de barokke assen.

Rond het huis worden de oorspronkelijke omgrachting, bruggen en sokkels teruggebracht. Het helofytenfilter dat samenvalt met de monumentale as naar het huis, vormt een visuele echo van een monumentale baroktuin. Het totale gebied krijgt een semi-openbaar karakter en nieuwe betekenis als Tilburgse Poort van het Groene Woud en decor voor allerlei artistieke en culturele uitingen; informatie en natuureducatie gaan hand in hand met kunst en cultuur.

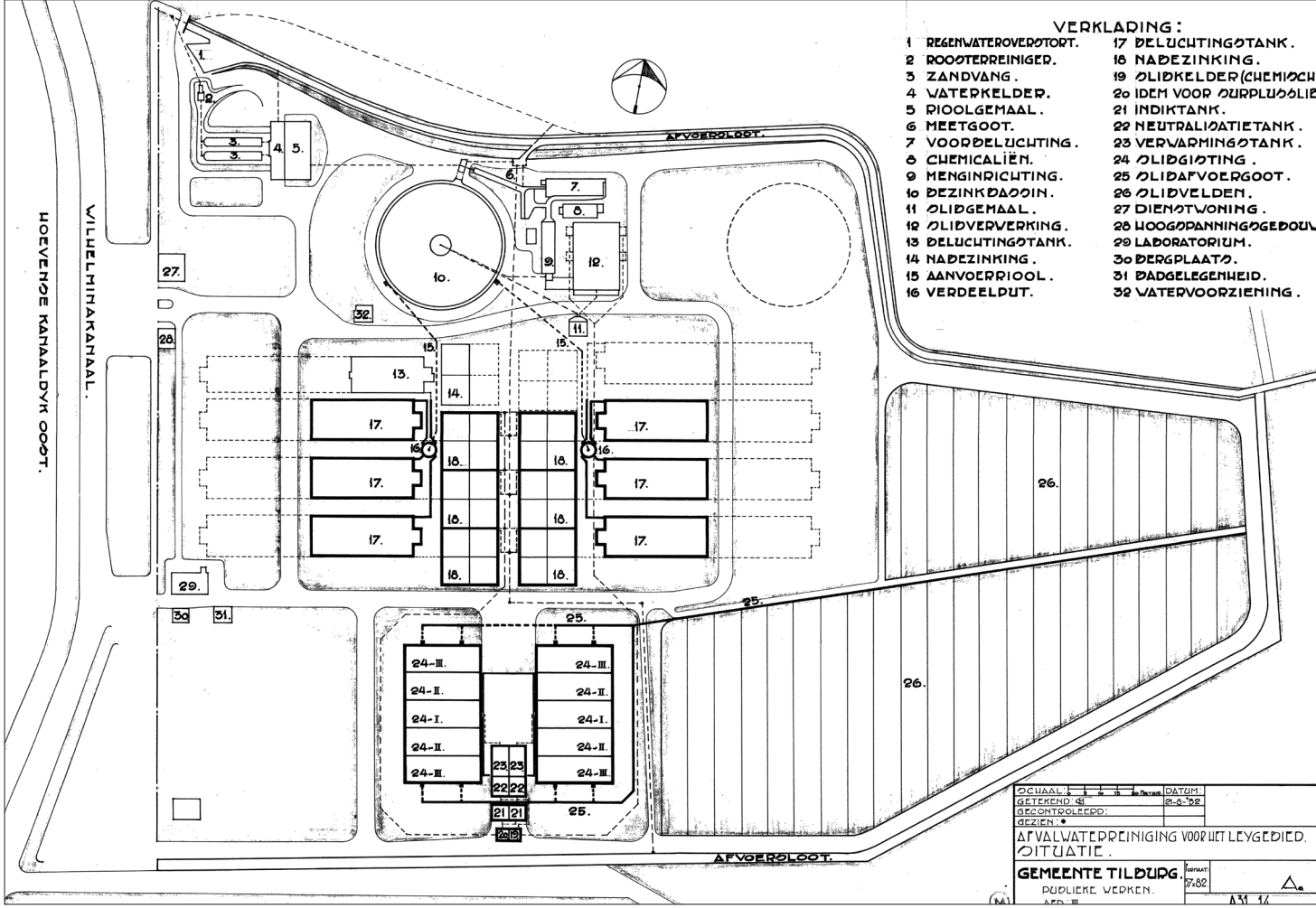

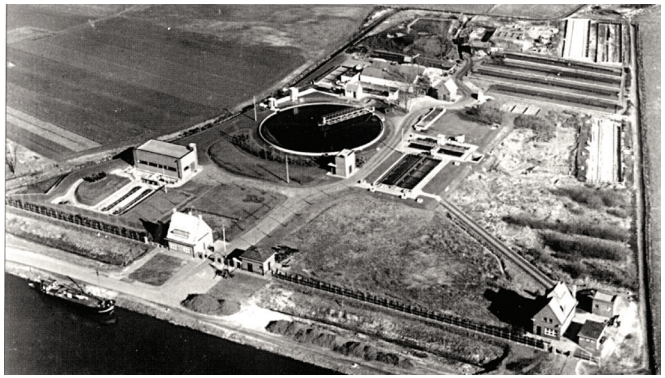

de voormalige waterzuiveringsinstallatie

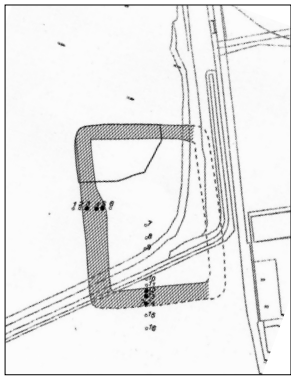

historische kaart Huize Moerenburg

MTD Landschapsarchitecten | Zuid-Willemsvaart 142 | postbus 5225 | 5201 GE 's-Hertogenbosch | T +31 (0)73 6125033 | F +31 (0)73 6136665 | E mtd@mtdls.nl | www.mtdls.nl

plan in context

MTD Landschapsarchitecten | Zuid-Willemsvaart 142 | postbus 5225 | 5201 GE 's-Hertogenbosch | T +31 (0)73 6125033 | F +31 (0)73 6136665 | E mtd@mtdls.nl | www.mtdls.nl

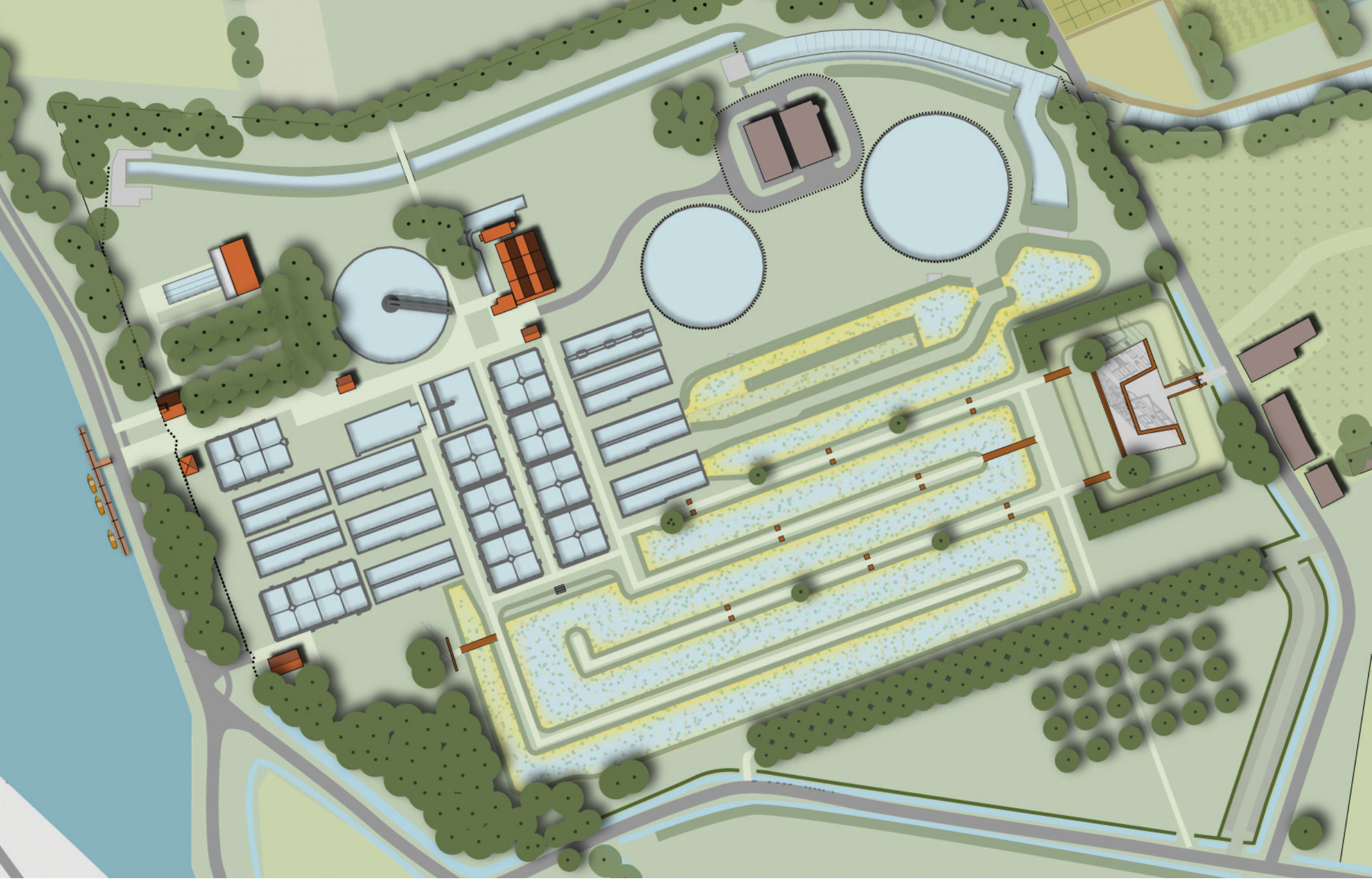

plan

MTD Landschapsarchitecten | Zuid-Willemsvaart 142 | postbus 5225 | 5201 GE 's-Hertogenbosch | T +31 (0)73 6125033 | F +31 (0)73 6136665 | E mtd@mtdls.nl | www.mtdls.nl

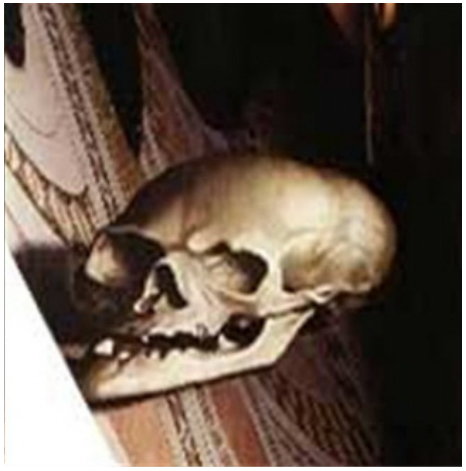

'Het hellende voorplein, de wijkende gevels en hellende vloer verwijzen naar het vervreemde, vertekende perspectief in het schilderij.'

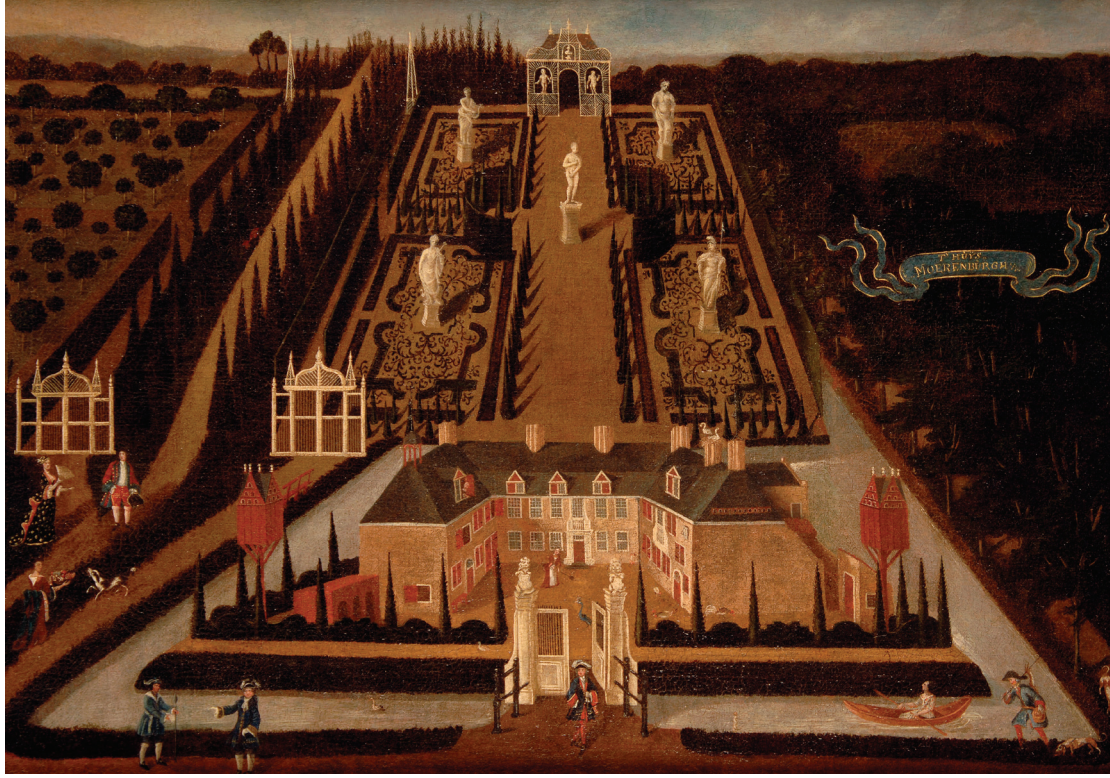

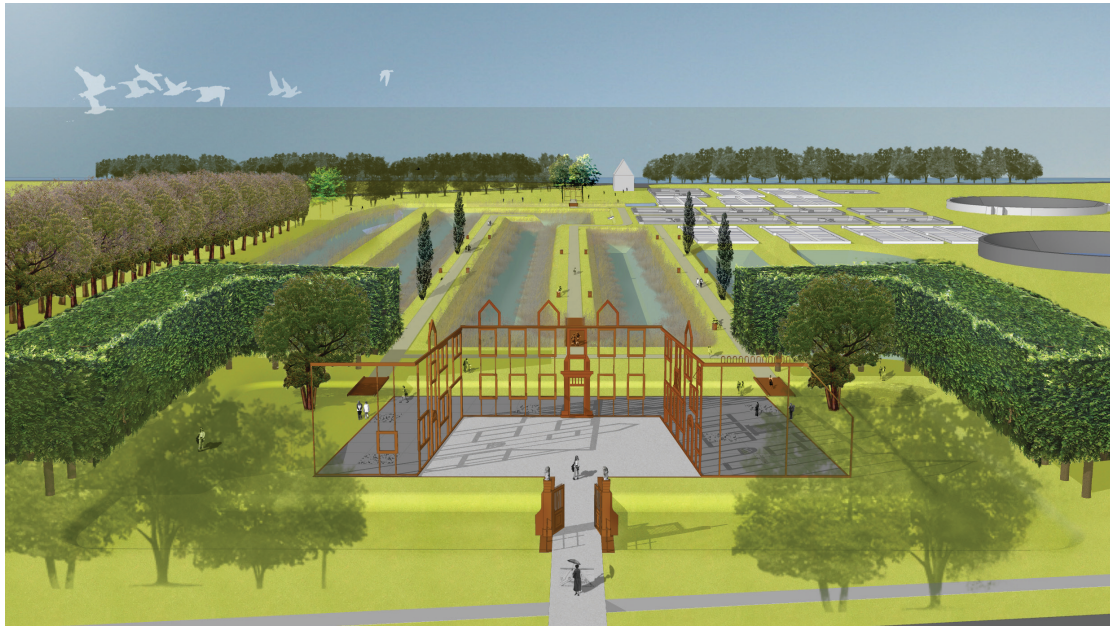

3d herinneringsmonument Huize Moerenburg

MTD Landschapsarchitecten | Zuid-Willemsvaart 142 | postbus 5225 | 5201 GE 's-Hertogenbosch | T +31 (0)73 6125033 | F +31 (0)73 6136665 | E mtd@mtdls.nl | www.mtdls.nl

opdrachtgever:
gemeente Tilburg
waterschap de Dommel
locatie
Tilburg
oppervlakte
3.8 ha
ontwerpperiode
2000 - 2010
uitvoeringsperiode
2011
uitvoeringssom
750.000 euro

3D en dwarsdoorsnede herinneringsmonument Huize Moerenburg

MTD Landschapsarchitecten | Zuid-Willemsvaart 142 | postbus 5225 | 5201 GE 's-Hertogenbosch | T +31 (0)73 6125033 | F +31 (0)73 6136665 | E mtd@mtdls.nl | www.mtdls.nl